

Commissie adviseert stapsgewijze versterking Afsluitdijk

Vanmorgen heeft Ed Nijpels op de Afsluitdijk het eindadvies van de Adviescommissie Toekomst Afsluitdijk aangeboden aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, Joop Atsma. De commissie ziet twee kansrijke opties om de Afsluitdijk te versterken. Daarbij verdient de zogeheten overslagbestendige dijk een lichte voorkeur, omdat deze flexibiliteit biedt in de fasering. De commissie spreekt zich niet alleen uit over dijkversterking, maar ook over de mogelijkheden om andere maatschappelijke functies te ontwikkelen rond de Afsluitdijk. De commissie ziet ook mogelijke meerwaarde in nauwe samenwerking met de markt.

Het veiligheidsniveau van de Afsluitdijk en de bijbehorende sluizen ligt ver onder de wettelijke norm. De functionaliteit van de schutsluizen kan nu niet worden gegarandeerd bij stormen die gemiddeld eens in de 100 a 250 jaar voorkomen, de dijk zelf biedt momenteel bescherming tot stormen die gemiddeld eens in de 1000 jaar voorkomen. De dijk en de sluizen moeten echter bestand zijn tot stormen die eens in de 10.000 jaar voorkomen. Renovatie is dus urgent. Het kabinet zal in 2011 een besluit nemen over het op orde brengen van de Afsluitdijk en de sluizen.

De commissie ziet twee opties voor de versterking van de dijk: een betonnen stormschild op de dijk of de overslagbestendige dijk, waarbij de top van de dijk sterker wordt gemaakt. De overslagbestendige dijk verdient een lichte voorkeur volgens de commissie. In de eerste plaats omdat de investeringskosten laag zijn en in de tweede plaats omdat dit type dijk flexibiliteit biedt in de fasering van de dijkversterking. Waar de andere voorstellen voor dijkversterking de waterveiligheid in één keer tot het eind van de eeuw op orde brengen, wordt de overslagbestendige dijk eerst tot halverwege deze eeuw op orde gebracht om vervolgens te kunnen bepalen welke aanvullende maatregelen nodig zijn tot het eind van de eeuw. Als halverwege deze eeuw minder zware maatregelen nodig blijken te zijn, dan scheelt dit geld. Een belangrijk minpunt van de overslagbestendige dijk is dat de dijk in de huidige voorstellen wordt bekleed met asfalt. De commissie stelt daarom als uitgangspunt dat dit type dijk van een natuurlijke toplaag moet worden voorzien. Daarnaast adviseert de commissie om het fietspad zo aan te leggen dat de fietser uitzicht heeft naar beide zijden van de dijk.

In november 2010 constateerde de commissie al dat op termijn ook andere maatschappelijke functies rond de dijk kansrijk zijn: het plaatsen van zonnepanelen, een pilot met blue energy, open houden van de mogelijkheid voor windmolenparken, geleidelijker maken van de zoetwatertoevoer aan de Waddenzee, aanleg van een brakwatermeer in een klein deel van het IJsselmeer en regionale of lokale initiatieven voor een duurzaamheidscentrum, recreatie en zilte teelt. Indien het ministerie besluit om de schutsluizen te vervangen in plaats van te renoveren, dan adviseert de commissie de aanleg van naviducten als optie door te rekenen. Door een naviduct kan het scheepvaartverkeer ongehinderd over een tunnel voor het wegverkeer varen. De Adviescommissie Toekomst Afsluitdijk adviseert de stimulering en financiering van deze kansrijke voorstellen over te laten aan regionale partijen. De decentralisatie van het Waddenfonds naar de provincies, waardoor er een bedrag van globaal 520 miljoen ter beschikking komt, biedt hiervoor zeker mogelijkheden. De commissie ziet hierbij ook een centrale rol voor de regionale ontwikkelingsmaatschappijen.

Door meerdere vervolgstappen van dit project te bundelen in één contract, kan de markt ruimte krijgen om een betere prijs-kwaliteitverhouding te bieden. In andere sectoren, zoals de wegenbouw is al veel ervaring met de integratie van ontwerp, aanleg, financiering en onderhoud in één contract. Projecten met een dergelijk contract worden vaker op tijd en binnen budget gerealiseerd. In de waterbouw is dit type contract nieuw. De Adviescommissie Toekomst Afsluitdijk pleit er voor dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu op korte termijn met marktpartijen en financiers de mogelijkheden van een dergelijk contract voor de Afsluitdijk verkent. De commissie ziet voor financiering niet alleen een mogelijke rol voor Nederlandse banken, maar ook voor de Europese Investeringsbank en pensioenfondsen.

Noot voor de redactie: Voor vragen aan de voorzitter van de commissie kunt u contact opnemen met Nicole Vegter via 070-3141864 of vegter@nlingenieurs.nl. Buiten kantoor tijden kunt u contact opnemen met de heer J. van Peijpe via 06-15359554 of jip.van.peijpe@minvenw.nl.